

Vitterbo.

Så jag var vallpojke blev en
av mina kamrater varnad att om de blev
bjudna på nagon av nagon frammande i
skogen, så skulle de inte åta utan att fört
läsa bortsbönn. Bleo det kvar efter bönen
var det inte farligt att åta.

Tom exempel på hur det kunde
gå till berättade han mer om ett par barn
som gick till. I skogen träffade de fyra
manniskor, som björ den på rå fmatal.
Men då de sitt vanliga trogne hade last
bortsbönen, så saj de att maten inte var
annat än grädningel, ormar, larver o. dgl..

Vitterto.

Det häntde sig också, att vihur
ropa' på hyta båt i vid vattendag
där folk röddes över) men då man kom
över med båten, fanns där ingen, men
oftast uppestod så hårlig storm, att
de endast undar stor far för livet kunde
klara sig tillbaka till andra sidan.

Det häntde också, att barn blev
bergtagna & det var vihur som tog dem.

Det var heller inget oväntat, att
vihur givningslka korna ate på be-
tet.

2.

Vittran.

Det hände sig ofta, att de härde
vittran. Särskilt då valpajkar. Men
hon var ingen god vän med dem, för hon
lurade dem alltid. Om de hade nogat
gjut borta på kvällen o skulle leta
efter det, så hände det ofta, att de härde
skällan o sprang efter den, men den
flyttade sig alltid så att den alljämt
härdes på samma avstånd, så de hit-
tade den aldrig. Men hände det ofta, att
så de kommit så långt, att de inte längre
låt ej luras, de härde ett gapkast
inifrån skogen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Lagen om vittran.

Det var borta i Djupsjöend-
ysjön. Där häntade sig i början av 1800-
talet, att en tjänsteflicka vid namn
Eva Månnberg var med sin husbonde
en lugn o vlig morrn förr åtta fiska. De
hade kanske lärt att ro o rått som de
rodde. Fick de se en svag o vacker flicka.
Hon satt på del blanka vattnet o hade
ett stora utslogna här flytande på
vattnet omkring ej. De förstod genast
att det var vittran. O då vittran
alltid förebäddar dåligt väder, så var
det båth allt inte lätts se henne, så blev
det nit så farligt med ovädret. Hon var
emellerdå o vacker, så stinkad kunde
inte låta bli att titta på henne. Vädret

4153

Kom orhöa o varade tre dagar. För
flödade opp. då det blev omöjligt att
fiska.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

4153

Vitran väller trågen.

När det regnar fastän solen skiner,
då vällas vitran trågen. Hon
häller då vanligen sitt ute på ett loda-
tak ute på ångarna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Vitterflyttning.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

F-

Alla mest uppenbaraar sej
vittan under flyttning mellan fabodar
na o gärdarna o mellan bygen o fa-
bodarna. Det blev alltid svårt, efters
sen vittan visat sej.

Gi min mor var flicka, hände hon
okra vittna. Det var på afton, då hon
sugare var ute o valla' mod den tiden.
Då hon skulle hem. Lite förr än det var
tid att ge sej hem, bärja', hon höra ett
förfärligt båsen av koskällor, hundar
o folk. Hon trodde, att det var en son
hette Jan Andersson, som flytta' hem
från fabodarna. Hörjt till tog till den
grund, att hon bärja' ana oråd o pistad,
att det inte kunde vara mäniskor. Det

då kunde det ju inte vara annat än viltha. Hon raska' på hemväg men objektet kom närmare o närmare. Det skulle inte varit så svart, om hon inte haft en kriga som emisades att ge sig iväg i sitt vitterkonna. Hon var mycket villhärdig, om hon skulle väga hålla på med krigan eller om hon skulle låta henne gå. Till slut fick hon henne i alla fall med sig hem. Knoppt hade hon kommit hem, förrän det tog led att regna. - Jan Andersson hade inte flyttat den tiden.

Vitterkor.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

Det var på sommaren 1902
en eftermiddag då korva gick o' beta'
på en avslagen äng, där höhäscharna
ännu stodo ut. Då fick vi alla tre
gatarepojkas häna skällor på andra si-
dan en vik, som sträckte sig in i ängen.
Jag var nere vid vattnet för att mata
nordan några kor, som närmast rej cu
höhäscha o' fick då se, att det rände rej
bakom vassen o' björkarna. O' jag trodde,
att det var hästar, som sprungit över jäm-
vägsstaketet o' kommit dit. Annars var det
aldrig hästar där, bara varia kor beta',
där. Men då de frammande dyren kom
ned till stranden, saj jag, att det var kor.

Då vi sen sät, att de på pricken likna
 varia egna kor, berja' vi dina öroner
 åt oss. Vi sät verklig varia egna kor i
 två upploppar. Talte rödigt alla men
 de flesta. Jag tog mina kor från
 hässkan o gick upp till mina kamra-
 ter, som satt inne i en hörn. De var
 alldeles förskräckta, för de hade aldrin sett
 varia egna kor på andra sidan viken.
 Vi anade ju då, att det var något gröke-
 ri, vitterkor. Dånt först hade vi blitt
 skrämda i en koja vid en back o när
 vi talade om det för varia männer
 så' de, att om vi skulle få se målt
 vant; så skulle vi lära "Fader vår."
 Nu kom det till pass o vi läste "Fader
 vår"; hvä av os, lyck för oss själva o

II.

sen knalla' vi oss hem med korna. Da
 vi gick, sluta' vi se nitterkorna o
 häide skällorna avlogna ej, men
 den som inte läst "Fader vår", häide
 dem istället komma närmare o
 närmare. Vi tala' då om att vi läst
 "Fader vår" o allt det då upphört. Han
 gjorde likadant o aell förraun. - Och
 så skällorna hade samma klang som
 vio koskällor.

Alla tre hade vi ont samst, för vi
 hade båjah var'a ate: skogen o kalleh
 korna "med barnade djävul" o. dyl. Vi
 trodde nu, att makarna, som vi europat,
 hade kommit oss obekvämt nära. Sen vi
 slutat häia skällorna, valle vi oss o bestämde
 att det skulle bli slut med svarandonerna.

12.

Kvarngubbarnas slagsmål.

Vid en kvarn, som kallades
Hrokbackskoarn, var det engang en gubbe
 o mala: Han satt inne i koarren på
 kvällen o råk. som den var fick han hära
 ett förfärligt oväsen. Han tog till slick-
 blors o gick ut o då fick han se två ka-
 vudlösa karlar, som var åttalet uppå
 kvarnväggen, mellan dammen o kvarnen.
 i vildaste slagsmål. Gubben lyckte det
 var trevligt med lite ombygde o ställda
 sig att skrappa. Då försvarade gubbar-
 na så maningom.

Tomtar vid milan.

Det enda område, där jag hörft
talas om tomter är vid kalkbäningar. Där
gårar tomten som ett slags extra vakt-
mästare. Jag hände en gång en kolare be-
räffa om en sådan tonte, som väckte
honom i vissa minuter för att rädda
milan, som annars brunnit upp. Ko-
laren låg o rao nistan hela natten. Elen
räkt hem det var flog kojdären upp o
det ropade: "Opp Högkänd, milan
brinner!"

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

Trollskott.

Djur som gick på bete, blev ofta trollskjutna. Det senaste föll sig här höit omtalas. Timade i Långfräsk. Det var Jonas Hellgren i Hjälstenssjön som var med om 'ch. Han var för sitt fälide vid Långfräsk o hjälpte Oskar Bäckström med slitterbetet. Farfar på gården som de kalla' Wisch i Långfräsk var orkon med i arbetet. De såg båda två, att en kalv, som gick på bete, stupade o blev liggande. Hubber skrek: "han är trollskjuten." Han lämnade sin slidkniv till Hellgren o befallde honom att sprunga förd, förd fram den kalven o skyka den med kniven. Hellgren gjorde så o kalven steg sen upp oskada.

15.Gårbrännings.

Vid Gårbrännings fanns
sedan ett och par timmar efter Tänd-
ningen skjuta ett skott genom Gårdalen.
Alla som var med samlades upp på plat-
sen o skulle ha tändarespen. Sen sköts
ett skott med en lodboja genom kullen
på dallen. Det skedde för att skrämma
bort all trolltyg. Ibland hände det, att
festandet o skjutandet tog så mycket
tid o intresse, att man glömde att lämna
Gårdalen, som då ibland brann upp.

Dålig omnej.

På ett ställe där de satt en
bila i lagaridströskeln, snavade en
gammal ko över ytan. Detta ansågs
som ett dåligt tecken o gemman var
bergsåker på att den kom aldrig mer
skulle komma tillbaka till sin förlagan.
- Det skedde dock.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16.

Versel.

En kronotorpare, som hette Axel
störn gick en gång från Ektäck till sitt
hem. På vägen hem mötte han förlorad
kvinna som stod vid vägkanten. Hon hade
en bricka med kaffeservis på o på var-
seva sidan om henne stod en liten flicka.

Han frågade, att det var nämligen konstigt
o tog åt eh men då försvann det. Längre
fram fick han se en lång, svart likkista,
som stod på en stor sten. När han sen
kom hem, fick han se samma kvinnan med
bricka, kaffeservis o barn komma o bju-
da på kaffe. På logen håll de på o smickra
likkista eftersom hans bros, som kommit hem från
Amerika o döll utan att den andre brodern
varit om det. Kvinnan sade björ på

4153

kaffe, var den aelstnes krokrum, som
du gift ej med i Amerika.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18.

Varsel.

Då järnvägen byggdes i Väster-
botten hänt det ej att några dagar
innaar arbetet kom dit upp, att de
en natt sätta rullarna komma hämtades.
De stannade på en gård o vartna sitt
hästar o ställde sen in dem där. Andra
fortsatte till en annan gård. - När de
sedan kom, så gick det till pris på sam-
ma sätt.

Värsel.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20.

I min hemtrakt finns tron att om en person går en väskelt stor fängst av fisk eller start byte på jakt, så betyder det, att det var hans sista fiskfängst eller hans sista jaktbyte. Han råggs dåvara feg, d. v. s. han ska snart dö. Fängsten kallas fegfängsten, fegfisken.

Ifåga om den tron finns dten sagan om en präst, som en gång var på spökbesök o da' va' liet den spöke: "Ellan ser var den spöke ligger, men man vet inte, var den gegen går." - Och den spöke blev borta, men prästen dog stort efter.